

Posudek diplomové práce Kateřiny Jeníčkové *Venkovské město, kultura a etnografie*

Diplomovou práci Kateřiny Jeníčkové lze nahlížet různými způsoby. Je možné ji zařadit do urbánní nebo historické regionální etnologie, je možné ji chápat jako kulturně historický příspěvek k dějinám maloměstského spolkového života nebo příspěvek k dějinám školství a muzejnictví ve vybraném regionu, ale také je možno ji označit za studii z oboru gender studies. Průsečíkem těchto pohledů jsou osobnosti dvou sester – učitelek, Eleonory a Marie Proškových, pražských rodaček, které působily v Turnově a jeho blízkém okolí od 70 let 19. do 30. let 20. století.

Diplomantka shromáždila imponující archivní materiál, který pochází prakticky ze všech v regionu dostupných fondů (centrální archivy, kde by pravděpodobně našla v práci chybějící údaje matrikového charakteru zatím využity nebyly, ale to není vzhledem k zaměření práce tak podstatné). Prostudovala etnografickou muzejní kolekci, na jejíž kompletaci se sestry značnou měrou podílely, prošla regionální tisk, vycházející v daném období a samozřejmě se opřela o obecnější interdisciplinární bibliografii.

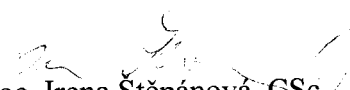
Autorka se velmi dobře vypořádala se zjištěním, že v archivních fondech neexistuje samostatná pozůstalost ani jedné ze sester. To je zjištění pro odborníky, kteří přinejmenším Eleonoru Proškovou znají z literatury, celkem překvapivé. Ještě překvapivější je fakt, že E. Prošková, na kterou se odvolávají autority formátu doc. Drahomíry Stránské, sama nikdy nic nepublikovala. Život a působení obou sester se autorka pokusila zrekonstruovat na základě studia pozůstalostí několika významných turnovských osobností (především J.V. Šimák a J. Prousek) a dokumentace, která se týká společenského a kulturního života města. Záběr práce se tím rozšířil a je třeba říci, že je to jen dobře.

Regionální badatelka a sběratelka, která nic nenapsala a přece ji znaly odborné kruhy jejích současníků i mladší generace etnologů, to je sám o sobě paradox a autorka na něj vtipně upozorňuje a okamžitě vyvozuje paradox druhý: Marie Prošková, která odvedla v regionu stejnou práci a navíc publikovala doklady shromážděné starší sestrou, zůstává v povědomí odborníků prakticky neznámá. Nejde ani tak o prosté vysvětlení, proč se to stalo (přátelé z muzejního spolku činnost slečny učitelky prezentovali v odborné literatuře i soukromé korespondenci), spíš je zajímavé, že i dnešní badatelé (včetně autorky tohoto posudku a několika jejích kolegů, kterých se dotázala) si neuvědomili, že od E. Proškové nic nečetli a přejímali vše „z druhé ruky“.

Jak už bylo řečeno, práce se snaží zachytit život nevelkého českého města v širším historickém, sociálním a kulturním kontextu. Dominantní je zde „ženská perspektiva“, protagonistkami je sesterská dvojice a sama autorka reflektuje své ženské vidění, aniž by si dělala nárok, že tento způsob prezentace tématu je jediné možné a objektivní.

Práci pokládám za zdařilou. Přes některé drobné stylistické nedostatky a nedotaženosti je vidět, že autorka pracovala se zájmem, byla schopna vyrovnat se s předem netušenými problémy a dokonce je zúročit. Práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na diplomový úkol a ráda ji poručuji k obhajobě s tím, že ji předběžně navrhuji ohodnotit jako výbornou.

Praha, 23. září 2006

Doc. Irena Štěpánová, CSc.
Ústav etnologie UK FF